

بناام خدا

رساله علمی سطح ۳

بررسی شیوه‌های موثر تبلیغ دینی برای اصلاح و تربیت زندانیان کشور

استاد راهنما: حجت الاسلام والمسلمین دکتر سید علی حسینی

استاد مشاور: دکتر جعفر زلفعلی فام

نویسنده: رضا رستمی

سال تدوین: ۱۳۹۴

چکیده:

پژوهش حاضر به بررسی شیوه های موثر تبلیغ جهت اصلاح و تربیت زندانیان می پردازد موج فزاینده فرهنگ هادی گرای غرب با وجود پیشرفتهای سریع فن آوری و اطلاع رسانی هر روز ناهنجاری ها و مشکلات تازه ای را برای جامعه اسلامی به وجود آورده و نتیجه آن افزایش جرم و جنایات و در نهایت افزایش آمار ورودی بزهکاران به زندانها شده است. در این شرایط بازگشت مجدد تعداد قابل توجه زندانیان به زندان معلول علت های متفاوتی است که یکی از مهمترین آنها شیوه ناقص تبلیغی و تربیتی است. نویسنده در این پژوهش درصد اثبات این مطلب است که شیوه های موثر تبلیغ دینی بر اصلاح و تربیت زندانیان موثر هستند. روش مورد استفاده در این تحقیق، پیمایش و همبستگی می باشد و از مطالعات کتابخانه ای و ابزار پرسشنامه ای نیز برای جمع آوری داده ها استفاده شده است جامعه آماری تحقیق روحانیون و زندانیان زندانهای کشور می باشند. یافته ها حاکی از آن است که همبستگی بالایی بین شیوه های موثر تبلیغ دینی و اصلاح و تربیت زندانیان وجود دارد در این پژوهش فرضیه های مربوط به شیوه های موثر تبلیغ دینی، روش همراهی تبلیغ دینی، روش الگوسازی، پژوهش و پاسخ و روش مباحثه آزاد، محیط تبلیغ، ظاهر و آراستگی مبلغ، دانش و اطلاعات مبلغ با اصلاح و تربیت رابطه مثبت نشان داد. نتایج تحقیق نشان داد که متغیرهای شیوه های موثر تبلیغ، روش همراهی تبلیغ دینی، محیط تبلیغ، ظاهر و دانش مبلغ بیشترین سهم را در اصلاح و تربیت زندانیان به خود اختصاص داده اند و همبستگی بسیار بالایی با اصلاح و تربیت دارند.

کلیدواژه های پژوهش: شیوه، تبلیغ، اصلاح، تربیت، زندانیان، و کلیدواژه های مرتبط جرم و مجازات می باشد.

فصل اول کلیات

۱	مقدمه
۳	۱-۱ بیان مسئله
۶	۲-۱ ضرورت پژوهش
۷	۳-۱ اهداف اصلی
۷	۱-۳-۱ اهداف فرعی
۸	۴-۱ سؤالات اصلی
۸	۱-۴-۱ سؤالات فرعی
۹	۵-۱ فرضیه اصلی
۹	۱-۵-۱ فرضیه های فرعی

فصل دوم: چهارچوب نظری

۱۱	۱-۲ مقدمه
۱۱	۲-۲ مفاهیم کلیدی
۱۱	۱-۲-۲ شیوه
۱۱	۲-۲-۲ تبلیغ
۱۲	۳-۲-۲ اصلاح
۱۳	۴-۲-۲ تربیت
۱۵	۵-۲-۲ زندانیان
۱۶	۳-۲ کلید واژه های مرتبط
۱۶	۱-۳-۲ جرم

۱۷	۲-۳-۲ مجازات.....
۱۷	۳-۳-۲ مجرم.....
۱۸	۴-۲ تاریخچه زندان
۱۸	۱-۴-۲ زندان از دیدگاه قرآن.....
۲۰	۲-۴-۲ بررسی گروهی از روایات.....
۲۰	۳-۴-۲ زندان در تاریخ اسلام.....
۲۱	۴-۴-۲ زندان در ایران.....
۲۲	۵-۲ موافقان و مخالفان مقوله ی زندان.....
۲۲	۱-۵-۲ دلایل موافقان مقوله ی زندان.....
۲۲	۲-۵-۲ دلایل مخالفان مقوله ی زندان
۲۳	۳-۵-۲ دیدگاه اول (الگوی تنبیهی)
۲۳	۴-۵-۲ دیدگاه دوم (الگوی تعمیم جرم)
۲۳	۵-۵-۲ نظری به استانداردهای زندان
۲۴	۶-۲ نظریه های دانشمندان علوم اجتماعی و جرم شناسی.....
۲۴	۱-۶-۲ نظریه مربوط به انحرافات.....
۲۵	۲-۶-۲ نظریه فشار اجتماعی.....
۲۵	۳-۶-۲ نظریه یادگیری اجتماعی
۲۵	۴-۶-۲ نظریه کنترل اجتماعی.....
۲۶	۵-۶-۲ نظریه محرومیت نسبی.....
۲۶	۷-۲ خدمات اصلاحی و تربیتی زندان
۳۰	۱-۷-۲ اهداف اصلاح و تربیت در زندان.....
۳۱	۲-۷-۲ اهمیت و ضرورت اقدامات و برنامه های خدمات اصلاح و تربیت در زندان ها
۳۱	۸-۲ تاریخچه تبلیغ.....
۳۲	۱-۸-۲ بررسی تفصیلی تبلیغ در دیدگاه های مختلف.....
۳۴	۲-۸-۲ ابزار تبلیغ دینی.....

۳۷	۲-۸-۳ اقسام تبلیغ.....
۳۹	۲-۸-۴ اسلام و تبلیغ.....
۴۱	۲-۸-۵ اصول تبلیغ دینی.....
۴۲	۲-۹-۹ اهمیت تبلیغ از دیدگاه روحانیت.....
۴۲	۲-۹-۱ نقش روحانیت در تبلیغ و شیوه های آن.....
۴۳	۲-۱۰ وظایف مبلغ.....
۴۵	۲-۱۱ هنر تبلیغ و هدایت گری.....
۴۷	۲-۱۲ خلاصه فصل دوم.....

فصل سوم (روش شناسی)

۴۹	۳-۱ مقدمه.....
۴۹	۳-۲ نوع مطالعه.....
۴۹	۳-۳ جامعه آماری.....
۵۰	۳-۴ نمونه آماری و شیوه تعیین حجم نمونه.....
۵۱	۳-۵ روش نمونه گیری و تخصیص نمونه.....
۵۱	۳-۶ روش گرد آوری داده ها.....
۵۲	۳-۷ مکان پژوهش.....
۵۲	۳-۸ زمان پژوهش.....
۵۲	۳-۹ تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرها.....
۶۳	۳-۱۰ اعتبار و روایی تحقیق.....
۶۳	۳-۱۰-۱ اعتبار.....
۶۳	۳-۱۰-۲ روایی.....
۶۵	۳-۱۱ پردازش و تجزیه و تحلیل داده ها.....
۶۵	۳-۱۲ مروری بر یافته های اخلاقی و کاربردی تحقیق.....
۶۵	۳-۱۲-۱ استفاده از بشارت در بین زندانیان با هدف تبلیغ و اصلاح و تربیت.....

- ۲-۱۲-۳ خوش خلقی (پرهیز از تنفر در رویارویی با زندانیان) ۶۶
- ۳-۱۲-۳ راه کار همراهی واقعی و اثر گذار..... ۶۷
- ۴-۱۲-۳ انسان مومن خود را از دیگران برتر نمی داند ۶۷
- ۵-۱۲-۳ با چه نگاهی می توان زندانی گنهکار و مجرم را از خود برتر دید؟..... ۶۸
- ۶-۱۲-۳ چگونه می توان نفرت مبلغ از زندانی را به عشق و علاقه تبدیل کرد؟ ۶۹
- ۷-۱۲-۳ هدف اصلی از تبلیغ در بین مددجویان چیست؟..... ۷۴
- ۸-۱۲-۳ آسیب شناسی تبلیغ دینی و راهکارهای آن ۷۸

فصل چهارم (آزمون فرضیه ها)

- ۱-۴ مقدمه ۸۲
- ۲-۴ یافته های توصیفی تحقیق..... ۸۲
- ۱-۲-۴ متغیرهای جمعیت شناسی ۸۲
- ۲-۲-۴ متغیرهای تحقیق..... ۸۵
- ۳-۴ یافته های های استنباطی دو متغیره..... ۹۵
- ۱-۳-۴ فرضیه اول ۹۵
- ۲-۳-۴ فرضیه دوم ۹۶
- ۳-۳-۴ فرضیه سوم ۹۶
- ۴-۳-۴ فرضیه چهارم ۹۷
- ۵-۳-۴ فرضیه پنجم ۹۸
- ۶-۳-۴ فرضیه ششم ۹۸
- ۷-۳-۴ فرضیه هفتم .. ۹۹
- ۸-۳-۴ فرضیه هشتم ۹۹
- ۹-۳-۴ فرضیه نهم ... ۱۰۰
- ۱۰-۳-۴ فرضیه دهم..... ۱۰۱
- ۱۱-۳-۴ فرضیه یازدهم ۱۰۲
- ۱۲-۳-۴ فرضیه دوازدهم ۱۰۲

فصل پنجم (نتیجه گیری)

۱-۵	مقدمه	۱۰۵
۲-۵	نتایج تحقیق	۱۰۵
۱-۲-۵	نتایج تجربی تحقیق	۱۰۵
۲-۲-۵	نتایج توصیفی متغیرهای زمینه ای	۱۰۵
۳-۲-۵	نتایج توصیفی متغیرهای اصلی	۱۰۶
۴-۲-۵	نتایج آزمون فرضیه های تحقیق	۱۰۷
۳-۵	نتایج نظری تحقیق	۱۱۰
۴-۵	پیشنادهای تحقیق	۱۱۳
۱-۴-۵	پیشنادهای کاربردی تحقیق بر اساس استراتژی دین	۱۱۳
۲-۴-۵	پیشنادهای کاربردی تحقیق بر اساس استراتژی فرهنگی	۱۱۵
۵-۵	پیشنادهای پژوهش	۱۱۷
۶-۵	ملاحظات اخلاقی	۱۱۷
۱۱۸	منابع :	۱۱۸

مقدمه:

جرائم و مجازات‌ها در طول تاریخ بشری با فرهنگ، آداب، رسوم و باورها و اعتقادات هر جامعه‌ای در تقابل بوده است. در حقیقت این آداب و رسوم، باورها و اعتقادات دینی و هنجارهای اجتماعی هر جامعه‌ای بوده است که مفاهیم و مقدار، شدت و ضعف تنبیهات و مجازات‌ها را تعیین می‌کرده است و در هر تمدن و فرهنگی نیز جرائم تخطی و تجاوز به قوانین و هنجارهای پذیرفته شده اجتماعی آن جامعه با استناد و در ارتباط با آن آداب و رسوم و اعتقادات اتخاذ می‌گردیدند.

هر جامعه‌ای نسل فردایش را چنان تربیت می‌کند که خود در صدد است آنگونه باشند. و در پی آن است که آن نسل را به گونه‌ای آماده نماید که سعادت و بهروزی را آنچنان که در نظر دارد، تامین کند. جامعه‌ای که فضیلت‌های اخلاقی را ایده‌آل و کمال مطلوب می‌شمارد باید ابزارهای کارآمدی برای تحقق این خواست‌ها خلق کند. و هر جامعه‌ای برای بقا و تداوم خویش در تاریخ، گریزی از حساس بودن به روابط اجتماعی انسان‌ها ندارد و الزامی است که این روابط را بوسیله یک سری قوانین و مقررات رفتاری و با استفاده از الگوها و شیوه‌های الزامی عملی، یعنی هنجارهای اجتماعی هدایت کند. به تعبیری دیگر هنجارها در واقع تضمین‌کننده نظم اجتماعی و دوام بخش جامعه می‌باشند.

و پر واضح است که دین اسلام به عنوان آخرین شریعت الهی و کاملترین آنها می‌بایست پاسخ‌گوی تمامی نیازهای بشری و نجات‌دهنده انسان از پلیدیها و ناهنجاریهای فردی و اجتماعی باشد، بدون تردید تبلیغ هدفمند و برگرفته از روش‌های موثر خواهد توانست چند صد هزار نفر انسان مددجو که به خاطر ارتکاب جرم و مصون‌سازی جامعه از جرائم مکرر ایشان در زندانها محبوس شده‌اند را نجات بخش بوده و به زندگی متعالی و سعادت‌مند رهنمون نماید.

از آنجائیکه سالیانه بیش از نیم میلیون نفر به زندانها وارد و پس از گذشت چند روز یا چند ماه از زندان آزاد می‌شوند و بدیهی است که نوعاً زندانیان به دلیل ضعف باورهای دینی و ناآشنایی با سبک زندگی صحیح اجتماعی و اسلامی مرتکب جرم شده‌اند و زندان با وجود اوقاف فراقت زندانیان و شرایط روحی روانی، ایشان فرصت مغتنمی است برای مبلغین در صورتی که بتوانند با استفاده از موثرترین شیوه‌های تبلیغ دینی در امر اصلاح و تربیت زندانیان تلاش نموده و از بازگشت مجدد ایشان به گناه و جرم پیشگیری نمایند.

لذا ما در این تحقیق ضمن شناساندن زندان و زندانی و دیدگاه اسلام و قرآن در مورد آن، موثرترین شیوه‌های تبلیغ دینی را با استفاده از روش توصیفی تحلیلی شناسایی و تبیین نمائیم، امید آنکه این اقدام ناچیز مورد عنایت حضرت حق جل و علا و مورد توجهات و تائیدات قلب عالم امکان حضرت ولی الله الاعظم حجت بن الحسن المهدی روحی و ارواح العالمین له الفداء قرار گیرد. و من الله التوفیق و علیه التکلان